

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Черкаський національний університет

імені Богдана Хмельницького

Черкаський інститут банківської справи

Чорноморський державний університет імені Петра Могили

Всеукраїнська науково-практична

Інтернет-конференція

Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології у

виробництві та освіті:

стан, досягнення,

перспективи розвитку

12-18 березня 2018 року

м. Черкаси

Прокопенко А.І.

*доктор педагогічних наук, директор інституту
інформатизації освіти*

ХНПУ імені Г.С.Сковороди, Харків

Доценко С.О.

кандидат педагогічних наук,

професор кафедри інформаційних технологій

ХНПУ імені Г.С.Сковороди, Харків

ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО СПЕЦІАЛІСТА

У сучасному інформаційному суспільстві зростають вимоги до фахової компетентності майбутніх спеціалістів які повинні не лише мати цифрову грамотність, але вміти адекватно та методично коректно застосовувати засоби інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) у своїй майбутній професійній діяльності. ІКТ ресурси відкривають нові перспективи для будь-якої професійної сфери, оскільки дають можливість розширити контекст діяльності, організувати міжнародну співпрацю, створювати віртуальні групи та спільноти, форуми та чати, забезпечувати доступ до матеріалів різних форматів – текстів, мультимедіа, телебачення, подкастів, можливості спілкуватися з носіями мови через різноманітні інтернет-системи тощо. Сьогодні ВНЗ несуть відповідальність за перетворення своїх студентів на активних «цифрових громадян», що в своє чергу потребує оновлення змісту навчальних програм, підвищення професійного розвитку викладачів для надання студентам відповідних послуг та ресурсів. Тому проблема підвищення цифрової грамотності майбутніх фахівців сьогодні є вкрай актуальною.

Розрізняють цифрову та комп'ютерну грамотність. Під комп'ютерною грамотністю (анг. *computel literacy*) розуміють уміння й навички роботи з комп'ютером, управління файлами й папками, знання основ інформатики, мінімальне використання офісних програм. Цифрова грамотність (анг. *digital fluency*) — це набір знань та умінь, які необхідні для безпечного та ефективного використання цифрових технологій й ресурсів Інтернету, зокрема вміння шукати інформацію, критично її оцінювати та використовувати в професійній діяльності [2].

Динамічний розвиток комп'ютеризації дещо випереджає вміння та навички основної маси користувачів. Опитування щодо наявності «цифрової грамотності» в країнах з розвиненими Інтернет-сегментами проводяться з регулярною періодичністю та на їх основі корегують національні та міждержавні програми. Наприклад, в Євросоюзі програма підтримки інтернет-компетентностей користувачів як мінімум п'ята за дванадцять років.

За даними, що були зібраними Єврокомісією за допомогою профільних проектів, 95 % молодих громадян Євросоюзу «сидять» в он-лайн. Ця цифра стосується підлітків та молоді 16-24 років. Але за даними EU Kids Online, у більш юних користувачів ситуація не сильно відрізняється. Час, який вони проводять в Інтернеті, неухильно зростає за рахунок мобільних пристроїв та мобільного Інтернету. Крім того, тільки 20-25 % школярів навчаються у вчителів із високим рівнем цифрової компетентності або у педагогів, що підтримують активне використання цифрових технологій у навчальному процесі та у шкільному розкладі не має дисципліни що пов'язана з цифровим навчання [4].

Однією з альтернативних форм підвищення цифрової грамотності є впровадження в навчальний процес навчальних та дистанційних курсів, «клубів програмування», програм стажування, акцій «Час коду» тощо на більш системному рівні. Наприклад, у ХНПУ з 2018 навчального року впроваджується курс «Засоби цифрової педагогіки» та «Кібербезпека в освіті».

У зв'язку з тим, що цифровий технологічний прогрес вимагає абсолютно іншого рівня компетентності від майбутніх фахівців, однією зі значущих компетентностей є цифрова грамотність, яка поєднує в собі цілий ряд спеціальних умінь та навичок, що сприяють підвищенню ефективності процесу навчання, за допомогою «вдалого» застосування інформаційних технологій у майбутній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Комп'ютерні технології в освіті : навч. посібн. / Ю. С. Жарких, С. В. Лисоченко, Б. Б. Сусь, О. В. Третяк. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. — 239 с.
2. Освіта в сфері прав людини в Інтернеті. Методичний посібник. Мурашкевич О. А., Черних О. О. — К.: ВАПТЕ. 2015. — 70 с.
3. Педагогічні технології в підготовці вчителів : Навчальний посібник / кол. авторів; за ред. І.Ф. Прокопенка. 3-є вид. доп. і перероб. — Харків, 2018. — 457 с.

4. Dotsenko S. Stem-education as a means of development of creative abilities of students. // Actual problems of globalization: Collection of scientific articles. — Midas S.A.,Thessaloniki, Greece, 2016. — 244 p. — P. 210-216.

*Кисельова Олеся Борисівна, канд. пед. наук,
Деуля Дар'я Олександрівна
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія» Харківської обласної ради,
Харків*

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ MINDMAPPING В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Розвиток і широке використання інформаційно-комунікаційних технологій є глобальною тенденцією науково-технічного прогресу останніх десятиліть, які призвели до значних трансформацій у системі освіти. **Актуальність обраної теми** обумовлена потребою в формуванні у студентів комплексу когнітивних схем, які забезпечують сприйняття та переробку основних видів інформації. Однак, для вирішення даної проблеми необхідний спеціальний дидактичний інструментарій, який би дозволив здійснювати візуалізацію процесу формування когнітивних схем для своєчасної корекції знань, умінь та навичок. На нашу думку, доречним шляхом її вирішення є технологія mindmapping, картування мислення, що дозволяє візуалізувати необхідні дидактичні одиниці засобами ІКТ.

З метою ефективного сприймання і запам'ятовування навчального матеріалу доцільно застосовувати наочне представлення освітньої інформації (П. Анохін, Р. Гуріна, Б. Депортер, М. Хенакі, В. Якиманська та інші). Використання технології mindmapping як інноваційного методу навчання на основі інтелект-карт висвітлювалось багатьма дослідниками: М. Бершадським, М. Биркою, Л. Коров'якіною, О. Кисельовою, О. Мерзляковою, І. Радченко, Н. Терещенко, В. Яценко та іншими. Проте, питання щодо шляхів застосування технології mindmapping студентами в освітньому процесі розглянуто недостатньо, що й становить мету даної роботи.

Технологія mindmapping полягає у ефективному створенні та використанні інтелект-карт і є спеціальною методикою, яка дозволяє у візуальній формі представити процес мислення чи структурування